

СТАНОВИЩЕ

от доц.д-р Бойка Донева

на дисертационен труд за присъждане образователната и научна степен „доктор“

по научната специалност „Изкуствознание и изобразителни изкуства“

Автор: Теодора Тодорова Спасова

Научен ръководител: проф. Майя Богданова

Тема: „Иновативни стратегии и практики за реализация в модната индустрия в началото на XXI век “

Тезата на настоящия дисертационен труд е посветена на един проблем с фундаментално значение за разбирането на иновативните механизми на глобалната модна индустрия и от такава гледна точка съдържа в себе си значителен изследователски потенциал. Всеки опит за очертаване на координатната система на динамичния феномен „моден дизайн“ днес, предполага широки и специализирани познания в пресечната точка между авторски концепции, дизайнерска философия, икономика, реклама, мениджмънт и бизнес политики, социална и личностна идентификация и още безброй фактори от различен порядък. На практика, подобна трудна тема категорично не подлежи на линеен прочит и представлява сериозно предизвикателство за интерпретация и анализ. Научните постижения разбира се, се обуславят от необходимата специализация, а в случая - докторантът Теодора Спасова се е утвърдила като успешен и разпознаваем млад дизайнер, способен да осмисли една цялостна гледна точка към проблема. Този личен опит несъмнено спомага за успешното съчетаване на прагматичните й познания с теоретичните интереси – факт, който поставя висок изследователски хоризонт пред нейната научна работа.

При общ обем от 195 страници, дисертацията е структурирана в Увод, четири глави, Заключение, Изводи, Научни приноси и Библиография от 198 единици. Книжното тяло е допълнено от Албум с цветни и черно-бели илюстрации, авторски фотографии и технически схеми.

В **Увода** логично са поставени аргументацията, целта и задачите на труда, постулиран е неговият изследователски потенциал, статистическа база и граници, интердисциплинарния характер на методологията и степен на проучване в специализираната литература. Като основна работна теза на дисертацията се налага идеята за изграждането на модната марка, като основен интегрален елемент на съвременната модна индустрия. Теодора Спасова акцентира върху конвергенцията на елементи между изкуство и бизнес за извеждането на реални модели, структурирани и адаптирани спрямо съвременните дигитални подходи за разпространение на устойчиви авторски продукти.

Поставените пред дисертацията цели определят съдържателния обхват на следващите четири глави: *АНАЛИЗ И СЪСТОЯНИЕ НА МОДНАТА ИНДУСТРИЯ И МОДНАТА МАРКА КАТО ЯДРО, СЪЩНОСТ И ИЗГРАЖДАНЕ НА МОДНАТА МАРКА, ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА РАБОТЕЩИ СЪВРЕМЕНИ МОДНИ МАРКИ И ТЕХНИТЕ БИЗНЕС СТРАТЕГИИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВА МОДА и СЪВРЕМЕНИ СТРАТЕГИИ ПРИ МОДНИТЕ МАРКИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ОБЛЕКЛО ЧРЕЗ УСТОЙЧИВА МОДА СПРЯМО КОНЦЕПЦИЯТА, ЦЕЛИТЕ И ТАРГЕТ ГРУПАТА НА МОДНАТА МАРКА.*

Първа глава проследява ускорения онтогенезис на устойчивата мода и на т.нар. „бавна мода“ в иначе бързо променящите се квалификации на модната индустрия. Теодора Спасова привежда обширен фактологически материал и реагира на някои от най-интересните явления в света на модата, което уплътнява представата за спецификата на лидиращите процеси в сферите на творческа и производствена активност. Като основни опорни точки на иновативните практики са посочени дигиталните форми за представянето на нови колекции, като модни филми, виртуални шоуруми, livestream ревюта и други, дигиталната продажба на едро, реализирането и продажбата на авторски продукти в Метавселената, онлайн идентификация на модната марка и др.

Глава Втора реконструира етапите в генеративната история на модните марки в четири последователни стъпки, респективно свързани със създаването на Брандинг , административно и техническо изграждане и разпространение, посредством адекватен

маркетинг и реклама. Тази част от текста е замислена като система от ориентири към общо познание за всички равнища на дейност и демонстрира съвършено овладяване на специфичната проблематика.

Глава Трета въвежда симултантен анализ на брандове от три категории, които ясно визуализират оригинални подходи за бизнес позициониране. Особено интересна изследователска перспектива се изгражда при съпоставката на концептуалния авторски дизайн на белгийската марка „Ан Демюлеместер“ („Ann Demeulemeester“) и българските брандове „Миноар“ („MINOÀR“) и „Везба“, ориентирани съответно към авторски нишов дизайн и към създаване на устойчива мода с етично послание. Предимствата на този интерпретативен вариант се подкрепят от личния опит на Теодора Спасова, като създател на Миноар и ясно се отразява върху сравнителния анализ на конкретните бизнес стратегии.

Четвърта глава има значим научен принос с проблематизирането на четири успешни модела, с различен подход за развитие и пазарна реализация на брандове.

Заключението извежда стадиалните опорни точки на дисертацията и дискурсивните аспекти на изследователския процес. Конспективно формулираните в него изводи ясно обобщават резултатите от положения сериозен изследователски труд. Добре изграденият научен апарат също е сред силните страни на работата и съвместно с илюстративния ред умело подкрепя основните тези на изследването.

При опит за обща оценка на труда трябва да отбележа, че Теодора Спасова е успяла да изгради един логичен и многолинеен разказ – същинска навигация за устойчивото изграждане на модна марка. С умелото засичане на информация от теоретичен и прагматичен ред, трудът има своя оригинален принос за регистрирането и анализа на основните аспекти на проследяваните процеси на макро-регионално и на глобално равнище. Направените изводи имат пряк ефект върху изучаването на област, която е фрагментарно представена в специализираната литература и при това се намира в непрекъсната динамика. В работата са изказани и защитени редица аргументирани становища, при което авторът се опира на респектираща информираност и

изследователски умения, резултат от академична подготовка и успешна професионална реализация. Използването на интердисциплинарни подходи придава оригинален характер на труда и е в основата на несъмнения му принос в съответната област.

По тази причина и предвид академичните качества на автора, убедено препоръчвам на Научното жури да присъди на Теодора Спасова образователната и научна степен “доктор” по научната специалност 8.2. Изкуствознание и изобразително изкуство.

доц.д-р Бойка Донева